

Hayvansever Grup Bilinci Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hayvansever Grup Bilinci Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22746>

Özet

Hayvansever Grup Bilinci Ölçeği, Şakir Güler tarafından 2021 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, hayvansever bireylerin kendilerini kolektif bir grubun parçası olarak algılama düzeylerini, yani grup bilincini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin geliştirilme süreci, dijital iletişim mecralarında dezavantajlı türlerin sesi olmayı hedefleyen hayvanseverlerin siyasal katılım faaliyetleri üzerindeki **grup bilinci** ve empatinin rolünü inceleyen kapsamlı bir çalışmanın parçasıdır. Ölçek, hayvanseverlerin ortak kader algısını, dayanışma eylemlerini ve ayrımcılığa karşı organize olma gerekliliğine olan inançlarını değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Hayvanseverlik, **Grup Bilinci**, Siyasal Katılım, Empati, Kolektif Kimlik, Ölçek Geliştirme, Hayvan Refahı.

Yazarlar

Şakir Güler

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, hayvanseverlerin kolektif kimlik algısının yoğunluğunu ve bu kimliğin, hayvan hakları savunuculuğu bağlamındaki siyasal ve sosyal aktivizme ne ölçüde katkıda bulunduğunu nicel olarak belirlemektir. Ölçek, özellikle hayvanseverlerin kendilerini dezavantajlı bir grubun parçası olarak görme ve bu dezavantajla mücadele etmek için örgütlenme ihtiyacına yönelik inanç düzeylerini ölçerek, kolektif eylem niyetini yordamayı hedefler.

Ölçek, sosyal psikoloji alanındaki **grup bilinci** teorileri ışığında, hayvanseverlerin bir araya gelme, ortak amaç uğruna hareket etme ve hayvanların "sesi olma" motivasyonlarını anlamlandırmak için kritik bir araç sağlamaktadır. Elde edilen veriler, sivil toplum kuruluşları ve aktivizm stratejileri açısından önemli içgörüler sunmaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, sosyal kimlik teorilerinden türetilen **Hayvansever Grup Bilinci** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, dört temel boyutu içerir:

Ortak Kader Algısı: Hayvanlara ve hayvanseverlere yönelik olumsuzlukların kendisini de etkilediği inancı.

Algılanan Ortaklık: Diğer hayvanseverlerle paylaşılan değerlerin ve ortak noktaların varlığına dair güçlü bir kanaat.

Algılanan Ayrımcılık ve Dezavantaj: Toplumun hayvanlara ve hayvanseverlere karşı uyguladığı ayrımcılığın farkında olma.

Kolektif Eylem İhtiyacı: Algılanan sorunlarla başa çıkmanın en iyi yolunun hayvanseverlerin organize olmasına bağlı olduğunu inanma.

Ölçek, hayvansever kimliğinin sadece kişisel bir tercih olmaktan çok, sosyal ve siyasal bir bilince dönüşme derecesini belirlemektedir. Bu **grup bilinci**, bireysel siyasal katılım davranışlarının önemli bir yordayıcısı olarak kabul edilmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerliği, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Elde edilen model uyum indeksleri, ölçeğin teorik yapısını desteklemektedir. Önemli uyum iyiliği değerleri aşağıda listelenmiştir:

Ki-Kare (X²): 39.850

Serbestlik Derecesi (df): 13

X²/df Oranı: 3.065 (Bu oran, modelin iyi bir uyuma sahip olduğunu göstermektedir, zira 5'in altında olması kabul edilebilir bir değerdir.)

Anlamlılık Düzeyi (p): <.001

Diğer uyum indeksleri de ölçeğin yeterli düzeyde geçerli olduğunu göstermektedir:

RMSEA: .072 (Bu değer, kabul edilebilir sınırların üst limitine yakındır, ancak sosyal bilimler çalışmalarları için genellikle makul kabul edilir.)

CFI (Karşılaştırmalı Uyum İndeksi): .92

GFI (Yıllık Uyum İndeksi): .95

NFI (Normlaştırılmış Uyum İndeksi): .92

IFI (Artımsal Uyum İndeksi): .92

TLI (Tucker-Lewis İndeksi): .92

CFI, NFI, IFI ve TLI değerlerinin 0.90 ve üzerinde olması, ölçeğin tek faktörlü yapısını veya önerilen faktör yapısını verilerle yüksek düzeyde uyumlu olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığı, **Cronbach's Alpha** katsayısı (α) ile değerlendirilmiştir. Elde edilen güvenirlik katsayısı değeri şu şekildedir:

$\alpha = .85$

Bu değer, psikometrik açıdan oldukça güçlü bir iç tutarlılığa işaret etmektedir ve ölçek

maddelerinin aynı yapıya (Hayvansever Grup Bilinci) tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçeğin araştırmalarda güvenle kullanılabilmesini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde kullanılan **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)**, ölçeğin maddelerinin tek bir temel psikolojik yapı altında toplandığını doğrulamıştır. Analiz sonuçları, ölçeğin tek boyutlu bir yapıyı temsil ettiğini ve bu boyutun kuramsal beklentilerle örtüştüğünü göstermiştir. DFA sonuçları, maddelerin ilgili faktöre yüksek yükler verdiğini ve ölçülen yapının net bir şekilde tanımlandığını belirtmektedir.

Enstrüman (Ölçek Bilgileri)

Test Türü: Geliştirme (Mevcut bir yapıya özgü yeni bir ölçek geliştirilmiştir.)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Kullanılabilir Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Hayvan hakları aktivistleri ve kendini hayvansever olarak tanımlayan yetişkin bireyler.

Yaş Grubu: Yetişkinler (Çalışmanın doğası gereği siyasal katılımı anlayabilmek için yetişkin popülasyon hedeflenmiştir.)

Popülasyon Detayları: Dijital iletişim mecralarında hayvan hakları konusunda aktif olan veya bu konularla ilgilenen bireyler.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, kendi kendine raporlama (self-report) yöntemiyle çalışan anket formudur. Maddeler, katılımcıların grup bilinci düzeylerini yansıtmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Kimlik, Kolektif Özgüven, Aktivizm, Hayvan Hakları, Psikometri, Ölçek Geçerliliği, **RMSEA**, **CFI**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: sakirguler@yandex.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şzinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2021

Şzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı veya telif durumu hakkında net bir bilgi bulunmamaktadır. Kullanım için sorumlu yazar Şakir Güler ile iletişime geçilmesi önerilir. Ölçek, akademik bir dergide yayımlanan makale kapsamında geliştirilmiştir.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: hayvansever-grup-bilinci-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Güler, Ş. (2021). Dijital iletişim mecralarında dezavantajlı türlerin sesi olmak: hayvanseverlerin siyasal katılım faaliyetleri üzerinde empati ve **grup bilincinin** rolü. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 2021(56), 142-164. DOI: 10.47998/ikad.969478. Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

Hayvansever Grup Bilinci Ölçeği Maddeleri

Derecelendirme: (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum)

Ölçek Maddeleri:

Bu ülkede hayvanların ve hayvanseverlerin başına gelen her şey beni de ilgilendirir.

Çoğu hayvanseverle ortak noktam olduğunu düşünüyorum.

Sık sık diğer canlılar ve onlarla ortak yönlerimi düşünürüm.

Toplumumuz hayvanlara ve hayvanseverlere karşı ayrımcılık yaptıkları için hayvanlar ve hayvanseverler zor durumdadır.

Ayrımcılık sorunlarıyla başa çıkmanın en iyi yolu, hayvanseverlerin mümkün olduğunca organize olması ve hayvanların sesi olmalarına bağlıdır.

Ben bir hayvanseverim.